

လိနိုက်ဝဘာ် 15 သီ, 2024

**တၢ်ဒီးလုၢ်ပၢ်ရံးဒီးလဲၤခိဖျိ တၢ်တြီၤမၤတံၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ကျဲၤလၢပုၤလိာ်ကွဲၤတၢ်စဲၣ်နီၤ
လၢအနီၤခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤတဖၣ် မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်ဒီး ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂံၤထီၣ်ပုၤသးန့ၣ်လီၤ**

Najee Smothers လၢအသးအိၣ်ထဲ 17 တဂၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်ပညီအသီလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤန့ၢ်ကွဲၤတၢ်တြီၤ မၤ တံၢ်တၢ်တဖၣ် စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. Najee အိၣ်ဖျိဝဲဒီး အပျီၢ်ယံၤလၢ အတစဲဘူးလိာ်အသး (spina bifida) ဘၣ်ဆၣ် အဝဲဟံၤလီၤအသးလၢ ကအိၣ်မူမၤလၢပုၤထီၣ် အတၢ်မံၤတဖၣ်, ဖဲမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤတမံၤလၢလၢ အတၢ်လဲၤကျဲၤအပူၤဒၣ်လံာ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲအသးအိၣ် ခွဲန့ၣ်အခါ အခိၣ်လၢအဖီလၢ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်တူၢ်ကွဲၤအိၣ်ဒၣ်လံာ် မ့ၢ်တမ့ၢ် အတၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်အိၣ်ဒဲလဲၣ်ဂ့ၢ်, တၢ်အံၤတဆိကတီၢ်ကွဲၤအိၣ်လၢ အဝဲကကဲထီၣ်ဘၣ်ပဲ ပုၤလိာ်ကွဲၤတဖၣ်ဖိအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ အဝဲကဲဝဲသ့ဒီး - လၢအတၢ်လဲၤကျဲၤဒိတဘိလၢ အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၤပနီၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်စံးပတြၢၤအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအပူၤကွဲၤ လၢအိၣ်ကထိဘၣ်အပူၤ, Najee လၢအအိၣ်ဖျိသတြုၢ်ကလၢ် ဒ်အမ့ၢ်ဝဲ ပုၤလိာ်ကွဲၤဖျိသ့ဘးစကဲးဘီ(လ) စဲၣ်နီၤလၢ DeKalb Silver Streaks လီၢ်ဆုၣ်နီၤဟံၤအရူၢ်အပူၤန့ၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤလီၤကပီၤအိၣ်အမ့ၢ် ပုၤလိာ်ကွဲၤတဖၣ်ဖိလၢ အလုၢ်အပူၤဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ပြၢ ဒိတကတီၢ်အဂီၢ် (Most Valuable Player Overall League) လၢ Georgia အပူၤ ဖဲတၢ်မၤတၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤ တၢ်လိာ်ကွဲၤတၢ် မၤ ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကသ့ၣ်ကသီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (Adapted Sports Programs in Recreation and Education (ASPIRE)) ယုဝိတဝိ ဖဲ Atlanta အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ကရၢကရိမၤအိၣ်လၢ American Association of Adapted Sports Programs, Inc. (AAASP), ဒီး ASPIRE တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤတဖၣ်အံၤ ဟံၤပနီၣ်ဝဲ ပုၤ တဂၤဘၣ် တတဂၤဒီး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢ အမၤဝဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ဆူ ပုၤက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲၤတဖၣ်လၢ တၢ်မၤ ဘၣ် လိာ်ဘၣ်စးအိၣ် လၢထံကီၢ်ဒိတဘၣ်ညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

Najee စံးဝဲ, “ယသးခုဒိၣ်မးလၢ ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤတခါအံၤ မ့ၢ်လၢ ယတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ ပုၤကိးဂၢဒီး ထံၣ်သ့ၣ်ညါ ဟံၤပနီၣ်ယၢအယိန့ၣ်လီၤ”. “တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤတခါ အိၣ်ပညီအိၣ်ဒိၣ်မးဝဲလၢယဂီၢ်ဒီး မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤဒုးန့ၣ် [AAASP] အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲထဲလဲၣ်, ဒီး အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲလၢ ယမၤတၢ်မနုၤသ့အယိန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်အံၤတမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၤပနီၣ်ဝဲ Najee အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘၣ်. ဖဲအပူၤကွဲၤတနီၣ်န့ၣ်, အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ 2023 ASPIRE ဟံၤခွဲပုၤလိာ်ကွဲၤဖိလၢအစဲၣ်နီၤကတၢ် (Male Athlete of the Year) တၢ်လၢကပီၤ လၢပုၤက့ၢ်ဂီၤတဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး တၢ်လိာ်ကွဲၤကရၢ (AdaptED Sports League) အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲၤ တၢ်လဲၤကျဲၤစးထီၣ်ဖဲ အသးအိၣ် ယုန့ၣ်အခါ ဖဲပုၤတဂၤထံၣ်ပနီၣ် အဝဲအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤချ့သးဒီး ဟ့ၣ်သဆၣ်အိၣ် ဒ်သး ကန့ၣ်လီၤဝဲ DeKalb Silver Streaks လီၢ်ဆုၣ်နီၤဟံၤဖျိသ့ဘးစကဲးဘီ(လ)ကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်တဖုအံၤမ့ၢ်ဝဲ DeKalb ခိထံၣ် ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤဟီၣ်ကဝီၤ အပုၤက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အကျါတခါန့ၣ်လီၤ.

အဝဲတဲစ့ၢ်ကီးလၢ, “တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်လၢယစးထီၣ်အိၣ်ဒဲလဲၣ်, ဒီး ယအဲၣ်တၢ်အံၤဒိၣ်မး စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်လံၤလံၤန့ၣ်လီၤ”.

Silver Streaks ပုၤန့ၣ်လိတၢ်အိၣ် Delton Schoates စံးဝဲ Najee မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖိသ့ၣ်လၢ အပုၤဂံၢ်ပုၤဘါဒီး လၢတစိၢ်ဖိအတီၢ်ပုၤ အဝဲအဲၣ်ဝဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤန့ၣ်လိတၢ်လိာ်ကွဲၤအိၣ် Schoates တဲဝဲ, “တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ဒဲအဝဲကဲဘၣ်ဝဲ ပုၤလိာ်ကွဲၤတၢ်ကရူၢ်ဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲၤ ကရူၢ် အါဖု လၢ ပလိာ်ကွဲၤတၢ်ဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်ဘၣ်ဝဲ ဖိသ့ၣ်လီၤအိၣ်လီၤကွဲၤတဂၤအံၤလၢ အလဲၤထီၣ်လဲၤလီၤလၢ တၢ်လိာ်ကွဲၤအပျီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.” “တဘျီတခါအဝဲ သးကဒါခိၣ်ခဲဝဲ အဆုၣ်ကၢ, ဒီးတၢ်အံၤကဲထီၣ်ဝဲ အပနီၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢအဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

ပုၤန့ၣ်လိတၢ်လိာ်ကွဲၤအိၣ်စၢၤ Everette Schoates စံးပတြၢၤဝဲ Najee အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအမၤလိတၢ်ဒီး အတၢ်ကဲခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲတဲဝဲ, “ထီတိုန့ၣ် အဝဲအသးဆူၣ်လၢ ကမၤလိတၢ်ဒီး တၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤလၢ အဝဲတၢ်က့ၤစးမၤဝဲန့ၣ်ဘၣ်.” “Najee ကဲထီၣ်ဝဲ ပုၤန့ၣ်လိ—ပုၤလိာ်ကွဲဖိန့ၣ်လီၤ. အဝဲ န့ၣ်လိဝဲ ပုၤလိာ်ကွဲဖိတဖုအံၤ, ရဲၣ်သဲကတီၤဝဲ ကရူၢ်အတၢ်တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်, မၤတၢ်အိၣ်ပတုၣ် တၢ်လိာ်ကွဲတဖုသ့, သ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ, ဒီး သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတခါစ့ၢ်စ့ၢ် အတၢ်ဘျၢတဖုန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲအသးအိၣ် ခွဲန့ၣ်အခါ အခိၣ်အစ့ၣ်တခါ ဘၣ်တၢ်အူအိၣ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ကဲအယိ ဘၣ်ဒိၣ်တူၢ်ကွဲအခိၣ်လၢအဖီလၢတက့ၢ် ဘၣ်ဆၣ် Najee ဂ့ၢ်လိာ်လၢ တၢ်အံၤကဲကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၤက့ၤအခံန့ၣ်လီၤ. လၢအလိာ်န့ၣ်, အဝဲမၤဆူၣ်ထီၣ် အတၢ်က့ၤစးမၤ လၢကကဲထီၣ် ပုၤ လိာ်ကွဲစဲၣ်နီၤဒီး အဝဲကဲထီၣ် ပုၤဂဲၤလိာ်ကွဲစဲၣ်နီၤလၢ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲအါမံၤဒီး န့ၣ်လိာ်ဝဲဒီး လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်သ့ဘးစကဲးဘီ(လ), လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်ထူ, လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်စု (handball) ဒီး လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး တၢ်ဃုၢ်ပြၢတဖုန့ၣ်လီၤ.

အဝဲဒုးန့ၣ်ဝဲ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ပျၢဂ့ၤဂ့ၤ ဘၣ်ထွဲ လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်စု (handball) ဒီးတၢ်အံၤထုးန့ၣ်ဝဲ USA ထံလိာ်ကိာ်ပုၤ လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်စု အကရူၢ် (National Wheelchair Handball Team) အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲမ့ၢ်အီၤဒ်သိး ကလဲၤဂဲၤလိာ်ကွဲကွဲ တၢ်ဒီး Najee ပၣ်ဃုၢ်ဝဲလၢ ပုၤ 10 ဂၤတဂၤအကျါဒီး ကဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲ ပုၤဂဲၤလိာ်ကွဲဖိလၢ အသးစၢ်ကတၢ်လၢ ကရူၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ လါစဲးပတုၣ်ဘၣ်အပူၤ အဝဲလဲၤဝဲဒီးတၢ်လိာ်ကွဲကရူၢ်ဆူ Egypt ဒ်သိးကမၤတၢ်ပြၢလၢ [ထံဂ့ၤကိာ်ဂၤ ပျၢၣ်စု ကရူၢ်စု ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ် လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံး ပျၢၣ်စု ခုၣ်ပံၣ်ယုၣ်တၢ်ပြၢ \(International Handball Federation \(IHF\) Wheelchair Handball World Championships\)](#) န့ၣ်လီၤ. Najee ဒီးအကရူၢ်ဟဲက့ၤဆူဟံၣ်ဒီး စ့ၢ်တၢ်လၢကပီၤပနီၣ်—လၢအမ့ၢ်ဝဲ အဆိကတၢ်တဘျီလၢ ထံကိာ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲကရူၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲစံးဝဲ, “ယအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုဒိၣ်မးဖဲ ယမၤစၢၤဘၣ်ယကရူၢ်အါဒီး ယကိးပသ့ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ် ဖဲယအိၣ်လၢ ပနီၣ်အချၢယံအခါန့ၣ်လီၤ”.

ဒ်အမ့ၢ်ဝဲ ကျဲန့ၣ်ယုၣ်ကွဲဖိတဂၤဖဲ Grayson တီၤထီၣ်ကွဲလၢအအိၣ်ဖဲ Gwinnett ခိထံၣ်အပူၤအသိး, Najee တိာ်ဟံၣ်လၢ ကထီၣ်ဝဲ ခိလ့ၣ်ဒီး ကဆဲးဂဲၤလိာ်ကွဲ ဒ်ပုၤလိာ်ကွဲစဲၣ်နီၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆိကမိၣ်ဝဲလၢ ကလဲၤဆူ Auburn University, University of Alabama ဒီး University of Wisconsin-Whitewater တခါခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲထီၣ်ခိလ့ၣ်ဝဲအလိာ်ခံ, အဝဲအသးဆူၣ်ဝဲလၢ ကလဲၤ မၤကွဲဝဲဒ်သိးကကဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲ U.S. ဟီၣ်ခိၣ်လိာ်ဆ့ၣ်နီၤပုၣ်ရံးပျၢၣ်သ့ ကရူၢ် (Men’s Wheelchair Basketball Team) ကရူၢ်ဖိတဂၤဒီး ကဆဲးဂဲၤလိာ်ကွဲဝဲဒ်အမ့ၢ် ထံကိာ် ပျၢၣ်စု (handball) ပုၤလိာ်ကွဲဖိတဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

Najee မ့ၢ်လၢလၢ အဝဲအတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲပုၤအဂၤလၢ အကွဲဆဲၣ်မံၢ်တၢ်ကိာ်ခဲလိာ်ဒ်သိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲစံးဝဲ, “တဘၣ်မၤပုၤတဲန့ၤလၢ နမၤတၢ်တနီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ”. “ဂ့ၢ်က့ၤစးဒီးတဘၣ်ဟ့ၣ်ယုၣ်နသးတဂ့ၤ.”

လၢတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်လိာ်သးဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ ဒီး တၢ်သးသဟီၣ် လၢအလိာ်ဆီအပူၤအယိ, Najee Smothers တမ့ၢ်ထဲ အဝဲဒီး အသိလ့ၣ်ပုၣ်ရံးဒီးလဲၤခိဖျိဝဲ တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ်သ့ၣ်တဖုဘၣ်—အဝဲဒုးထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ဝဲ ပုၤအဂၤအသးဒ်သိး ကမၤတၢ်တမံၤဃီ, ဒီး ဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်မံၤမိာ်လၢ နမၤလၢပုၤထီၣ်တသ့န့ၣ် တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.